

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 25. februar 2019

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 4 til L 147, forslag til Forslag til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag, stillet den 13. februar 2019 af Søren Egge Rasmussen (EL).

Spørgsmål nr. 4 til L 147

”Formålsparagraffen i L 147 lyder ”Loven har til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof og for i respekt for menneskers livsvilkår at værne om naturen og miljøet og bevare dyre- og plantelivet under hensyn til en smidig og ensartet forvaltning på tværs af miljø- og landbrugsområdet”. Vil ministeren redegøre for, hvorledes ordlyden ”i respekt for menneskers livsvilkår at værne om natur og miljø og bevare dyre- og plantelivet” er implementeret i selve lovteksten?”

Svar

Den foreslåede bestemmelse i § 12 skal sikre, at virksomheder, der er registreret i Register for Gødningsregnskab, jf. lovforslagets § 5, stk. 2, og § 6, ikke anvender mere kvælstofholdig gødning end virksomhedens årlige kvote for kvælstof. Dette sikres ved, at der fastsættes regler for beregning af kvoten for kvælstof, jf. lovforslagets §§ 13-17, og for beregningen af det samlede forbrug af kvælstof i gødningen, jf. lovforslagets §§ 18 og 19 og §§ 21-30. Ved at begrænse virksomhedens forbrug af kvælstof, så forbruget højst svarer til den årlige kvote for kvælstof, medvirker reglerne til forebyggelse og nedbringelse af vandforurening forårsaget eller fremkaldt af nitrat, der stammer fra landbruget.

Lovforslagets §§ 38 og 39 indeholder bemyndigelser til miljø- og fødevarerministeren til at fastsætte krav om næringsstofreducerende tiltag.

Bevoksning om efteråret har stor betydning for, hvor meget kvælstof - primært nitrat - der udvaskes. Vokser der en afgrøde på marken med kvælstofoptagelse om efteråret, vil denne medvirke til at holde nitratinholdet i jorden på et lavt niveau og dermed begrænse den mængde, der er tilgængelig for udvaskning.

Det er hensigten, at de foreslåede bemyndigelser i §§ 38 og 39 vil blive udnyttet til at etablere efterafgrødeordninger og andre virkemidler, der dels skal forebygge og begrænse forureningen af vandmiljøet, og dels skal beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter og deres levesteder.

En nyere dansk undersøgelse har fundet sammenhæng mellem tarmkræft og udsættelse for nitrat i drikkevandet. Der henvises herved til miljø- og fødevarerministerens svar på MOF alm. del spm. 490 stillet den 1. marts 2018. Med den foreslåede udvidelse af formålsbestemmelsen til også at omfatte respekt for menneskers livsvilkår tydeliggøres det, at de lovbestemmelser om kvælstofreducerende tiltag, der er nævnt ovenfor, også har til formål at beskytte menneskers sundhed.

Det er hensigten, at §§ 38 og 39 bl.a. vil blive anvendt til at fastsætte krav om etablering af husdyrefterafgrøder. Krav om etablering af husdyrefterafgrøder fastsættes i dag efter miljø- og fødevareministerens bemyndigelse i medfør af husdyrbruglovens § 5 e. Det fremgår af husdyrbruglovens § 1, at loven skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen og anvendelsen af gødning kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

De gældende regler om husdyrefterafgrøder i medfør af husdyrbrugloven adskiller sig fra de gældende regler om pligtige efterafgrøder i medfør af gødskningsloven ved at være målrettet mod arealer, hvor der udbringes husdyrgødning eller anden organisk gødning, og hvor der EU-retligt er en forpligtigelse til at beskytte mod udvaskning af nitrat til overfladevand. Husdyrefterafgrøder bidrager derfor samtidig til overholdelsen af Danmarks EU-retlige forpligtigelser efter nitratdirektivet, vandrammedirektivet, grundvandsdirektivet, VVM-direktivet, habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet ved at modvirke den merudvaskning af kvælstof, herunder i form af nitrat, der er forbundet med udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning.

Derudover bidrager husdyrefterafgrøder til at forhindre, at yngle- eller rasteområder for de arter, som er opført på habitatdirektivets bilag IV, ødelægges eller beskadiges som følge af påvirkning fra udbragt husdyrgødning eller anden organisk gødning.

Den foreslåede bredere formulering af lovens formål til også at omfatte beskyttelse af natur, miljø og dyre- og plantelivet skal derfor ses i sammenhæng med, at det er hensigten at anvende bemyndigelserne i §§ 38 og 39 til bl.a. at fastsætte krav om etablering af husdyrefterafgrøder.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Jacob Nielsen